

"Не цвикај од антро-цивика!"

У оквиру јубиларне десете Ноћи музеја, Филозофски факултет је заинтересованој публици по трећи пут отворио своја врата. Поводом великог археолошког проналаска неолитске вилице, Факултет се ове године представио темом *Путеви открића* у оквиру које је свако одељење добило прилику да, на себи својствен начин, публици представи сопствену дисциплину. Попут путовања кроз време, идући од изложбе до изложбе, посматрач је могао сагледати историјат и динамику научних открића од праисторије до савременог доба.

У организацији студената треће и четврте године етнологије и антропологије, са координаторком Милом Бакић, секретаром Одељења, на челу и уз велику помоћ Нине Куленовић из Института за етнологију и антропологију, у приземљу Факултета је реализована изложба *Овде и тамо: истраживање виртуелних светова*.

Пратећи ружичасте отиске људских стопала, посетиоци су имали прилику да прођу кроз *антрополошке наочаре* и закораче у свет виђен очима антрополога те да, ушавши у изложбени простор, и сами постану саставни део антрополошког истраживања једног широко распрострањеног социокултурног феномена – игре **World of Warcraft**, познатије као **WoW**. Будући да се особеност сајберсвета огледа у томе што нам пружа могућност да истовремено будемо и "тамо" и "овде", након проласка кроз антрополошке наочаре, ружичастим људским стопалима придружују се и зелени отисци стопала аватара из поменуте игре, која посетиоца воде кроз изложбу. На почетном пану представљен је антрополошки приступ предмету проучавања – виртуелној култури која је, попут сваке културе, конструисана у складу са одређеним културно установљеним правилима. Уводни пано прати радни сто антрополога на којем је сликовито приказан почетак пута антрополошког истраживања. Пошто се упознао са основним подацима о игри, посетилац је могао посматрати самог антрополога на терену. Овом приликом, терен је и "овде" и "тамо": соба гејмера "овде" као почетна станица на путу у виртуелни свет, док виртуелни свет црвенкосе гејмерке искаче из сопственог оквира "тамо" пројектовањем у стварном изложбеном простору. Прекопута собе смештена је антрополошкиња која је током читаве изложбе уживо спроводила истраживање. Током ове интеракције, посетиоци су имали прилику да себе представе тако што су њихови одговори, као етнографска грађа коју ће антрополог потом анализирати, постајали део изложбе. Потом су представљени основни методи антрополошког истраживања, као и нека од питања која антрополози себи постављају на путу открића. На самом крају, посетиоци сазнају да – на исти начин као што се процеси и појаве које истраживачи теже да осветле, разумеју или објасне непрестано ме-

њају – свако научно дело nastavlja svoj život, uvek stojeћи otvoreno za izmenu, dopunu ili kritiku.

Ovom izložbom Одељење за етнологију и антропологију је настојало да, представљањем процеса антрополошког истраживања једног распрострањеног социокултурног феномена блиског искуству најшире публике, заинтересованима приближи науку на разумљив начин, истовремено јој пружајући један нови и другачији поглед на свет. О томе да је иницијатива организатора успела могу посведочити и импресије посетилаца уписане у књигу утисака. На пример, мала Исидора је написала да са изложбе одлази са сазнањем о томе чиме се бави једна антрополошкиња. Слоганом "Не цвикај од антро-цвика!", Одељење за етнологију и антропологију је настојало да подстакне посетиоце на размишљање у новим правцима, притом им уливши нова сазнања отеловљена у измењеним отисцима стопала које посетилац прати излазећи из *антрополошких наочара*.

Ана Кубичела и Јелена Радовић

Peti Etnofilm festival – izvještaj

Peto izdanje festivala etnografskog filma u Rovinju "Etnofilm" održanog od 24. do 27. travnja 2013. godine je donijelo novine u koncepciji natjecateljskoga programa, radionici vizualne antropologije koja je prethodila festivalu i u popratnom programu.

Ovogodišnji selektori Bojan Mucko i Tamara Nikolić Đerić kategorizaciju natjecateljskog dijela programa odlučili su podijeliti na tri kategorije za školovane antropologe i to u: nezavisnoj, studentskoj i televizijskog produkciji, dok četvrta kategorija ne ovisi o produkcijskim uvjetima i u nju ulaze filmovi autorica i autora čija provenijencija nije antropološka. O razlozima ovakvoga strukturiranja natjecateljskog programa žiri daje objašnjenje: "Razlog ovakve podjele programa proizlazi iz želje za afirmacijom i uže strukovne, antropološke produkcije etnografskog filma, ali i izvandisciplinarnih dokumentarističkih pristupa 'antropološkim' fenomenima pa su ovogodišnje izmjene zapravo pokušaj uspostave multidisciplinarnog dijaloga koji nadilazi kompeticijske odnose."

Prijašnjih godina radionice vizualne antropologije bile su koncipirane kao tečajevi za antropologe zainteresirane za korištenje filmskoga jezika kao sredstva za prezentaciju antropološkog rada, dok je ovogodišnja radionica imala drugačiji, istraživački pristup. Peter Biella, profesor vizualne antropologije na San Francisco State University i pionir u području hipermedije sa polaznicima je istraživao mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u antropološkom radu,